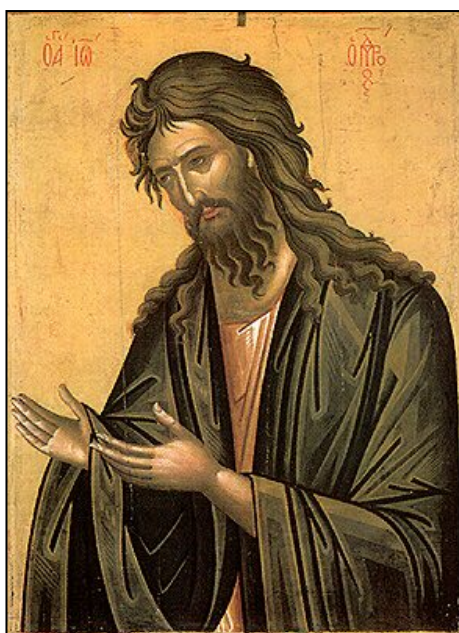

“THE FORERUNNER”

«Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ»

OCT-NOV-DECEMBER 2013

Volume 11, Issue 10,11,12

A quarterly publication of
**Saint John the Baptist
Hellenic Orthodox Church**

Ένα τριμηνιαίο ενημερωτικό δελτίο της
**Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας
του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού**

Εκδότης: Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δ. Δράγας, δφ, δθ

15 Union Park Street, Boston, MA 02118 Tel.: 617-536-5692
Parish Priest and Editor: Protopresbyter Dr. George Dion. Dragas PhD, DD
www.saintjohnthebaptist.org

TABLE OF CONTENTS

Page	Contents
1.	Front page
2.	Table of contents
3.	LETTER FROM THE PRIEST – Autumn 2013
4.	ΕΦΟΔΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ: κεφ. 1. Η Σωτήρια Αλήθεια
8.	ΕΦΟΔΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ: κεφ. 2. Η Γνώση της Αλήθειας
14.	ΕΦΟΔΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ: κεφ. 3. Οι Θείες Ενέργειες
17.	A COMPANION TO ORTHODOXY: 1. The Saving Truth
20.	A COMPANION TO ORTHODOXY: 2. Knowledge of the Truth
25.	A COMPANION TO ORTHODOXY: 3. The Divine Energies
29.	ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΕΣ
30	GENERAL ASSEMBLY OF OUR PARISH AND ELECTIONS
31.	ΕΤΗΣΙΟ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΓΕΥΜΑ -“ΑΓΑΠΗ”
32.	ANNUAL FESTAL “AGAPE” LUNCHEON
33.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ –SCHEDULE OF SERVICES
36.	PARISH OFFICERS
37.	BACK PAGE

LETTER FROM THE PRIEST

AUTUMN 2013

Dear Members and Friends of our Parish of St. John the Baptist,

The present *Forerunner* covers the three months of October, November and December. This is the period of the Gospel of St. Luke, because in the Orthodox Lectionary the Gospel of St. Luke is the basis for the Gospel lessons for almost every day throughout this period. A look at the Church Calendar indicates that the 4 Sundays of October are specified as the third, fourth, sixth and seventh of St. Luke, while out of the 31 days of October 27 of them take their Gospel Lesson from St. Luke's Gospel. The Month of November also has 4 Sundays and they are known as the fifth, eighth, ninth and thirteenth of St. Luke. Here too, out of the 30 days of November 23 of them take their Gospel Lesson from the Gospel of St. Luke. Finally, the month of December has 5 Sundays and the first three of them are specified as the fourteenth, tenth and eleventh of St. Luke, the last two being associated with the Great Feast of Christmas and are known as the Sunday before and the Sunday after Christmas. December also has 31 days and 12 of them take their Lessons from the Gospel of St. Luke, 11 of them from Mark's Gospel, 7 of them from Matthew's Gospel and 1 from the Gospel of John.

This period is also known as the period of preparation for celebration of the Great Feast of Christmas, because it is marked by: a) the Feast of the Entry (Εἰσόδεια) of the Theotokos, which falls on November 21, but also includes Nov. 20 as the Forefeast (Προεόρτια) and Nov. 22-25 as the Afterfeast (Μεθεόρτια); b) the 40-days period of fasting in preparation for Christmas which begins on the 15th of November and ends on Christmas; and c) the actual celebration of Christmas on December 25, which includes Dec. 20-24 as the Forefeast and Dec. 26-31 as the Afterfeast. We should note here firstly the Christmas Eve (Παραμονή), Dec. 24, which is marked by exceptional Services, the Great Hours, which are also called Royal Hours because in Byzantine times they were attended by the Emperor and his Court and which are followed by Great Vespers and the Liturgy of St. Basil the Great. Secondly, we should note the special Day of Dec. 26, known as the Synaxis of the Theotokos, when we honor Her who is the most important person after the Lord in the Feast of Christmas.

Since Christmas marks the beginning of our Lord's economy for our salvation, I chose as special reading for this period the first three chapters of a book, for the three months of October, November and December, that has become a classic *Companion to Orthodoxy*. This is the *Εφόδιον Ορθοδοξίας* of the ever-memorable Fr. Antonios Alevizopoulos. My intention is to continue with the subsequent chapters, which cover the most important aspects of the Orthodox Faith and Tradition. I urge the Readers of the *Forerunner* to use these chapters as a Catechism for themselves and for their families. May we all come closer to Him this Christmastide.

Fr. George Dion. Dragas

ΕΦΟΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Βασική Δογματική Διδασκαλία

Πρωτοπρεσβυτέρου Αντωνίου Γ. Αλεβιζόπουλου δθ, δφ
Διασκευή π. Γεωργίου Διον. Δράγα, δθ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

Η σωτήρια Αλήθεια

1. Η αλήθεια είναι πρόσωπο

Όταν ο Πιλάτος ρώτησε τον Χριστό αν ήταν Βασιλιάς, ο Κύριος του απάντησε: *«Γι' αυτό γεννήθηκα και γι' αυτό ήρθα στον κόσμο, για να μαρτυρήσω για την αλήθεια. Κάθε άνθρωπος που σχετίζεται με την αλήθεια ακούει τη φωνή μου»* (Ιωάν. 18:37).

Τότε ο Πιλάτος ρώτησε:

«Τι είναι αλήθεια» (Ιωάν. 18:38);

Με την φράση όμως αυτή δεν τέθηκε το θέμα ορθά. Η αλήθεια δεν είναι πράγμα, ή κάποια αφηρημένη έννοια, ώστε να μπορούμε να ρωτάμε *«τι είναι αλήθεια»*. Η αλήθεια δεν είναι κάτι, αλλά κάποιος. Δεν είναι πράγμα, αλλά πρόσωπο, και γι' αυτό το λόγο πρέπει να ρωτάμε *«ποιός είναι η αλήθεια»*.

Την απάντηση στο ερώτημα αυτό την έδωσε ο Χριστός στους μαθητές Του. Τους είπε ότι μεταβαίνει στον Πατέρα Του και θα επανέλθη να τους παραλάβει, για να τους οδηγήσει εκεί, ώστε να είναι πλέον όλοι μαζί Του. *«Γνωρίζετε που πηγαίνω»*, τους λέγει, *«και γνωρίζετε και την οδό»* (Ιωάν. 14:3-4).

Τότε του λέει ο Θωμάς:

«Κύριε, δεν γνωρίζουμε που πηγαίνεις και πως μπορούμε να γνωρίζουμε την οδό;»

Λέει σ' αυτόν ο Ιησούς:

«Εγώ είμαι η οδός και η αλήθεια και η ζωή, κανείς δεν έρχεται προς τον Πατέρα παρά μέσω εμού. Εάν με γνωρίσετε, θα γνωρίσετε και τον Πατέρα μου. Από τώρα όμως τον γνωρίζετε και τον έχετε δει».

Λέει σ' αυτόν ο Φίλιππος:

«Κύριε, δείξε μας τον Πατέρα και αυτό μας αρκεί».

Λέει σ' αυτόν ο Ιησούς:

«Τόσον χρόνο είμαι μαζί σας και δεν με γνώρισες, Φίλιππε; Εκείνος ο οποίος με έχει δει, είδε και τον Πατέρα· και πως λές, δείξε μας τον Πατέρα» (Ιωάν. 14:5-9· και Εβρ, 10:19-20);

Τα ανωτέρω λόγια αποδεικνύουν ότι ο Χριστός, όταν μιλούσε για την αλήθεια η για τον δρόμο που οδηγεί προς τον Πατέρα, ο οποίος είναι η ζωή, εννοούσε το ίδιο πράγμα: Εγώ είμαι η αλήθεια, εγώ η οδός, εγώ η ζωή, και όποιος με γνωρίζει, γνωρίζει τον Πατέρα.

Όστε λοιπόν, η αλήθεια δεν είναι κάτι τι, αλλά κάποιος. Είναι το πρόσωπο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, δηλαδή, η σαρκωμένη αλήθεια, ο ένσαρκος Λόγος (Ιωάν. 1:14), τον οποίον πρέπει να γνωρίσουμε προκειμένου να έχουμε ζωή (Α' Ιωάν. 5,13· καί Ιωάν. 6,47).

Ο Χριστός είναι η αλήθεια. Μόνον εκείνος μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο στον ουράνιο Πατέρα και να τον καταστήσει μέτοχο της ζωής του Θεού (Ιωάν. 14:6. 17:2-3, Λουκάς 10:22): *«Η χάρις και η αλήθεια ήλθαν μέσω του Ιησού Χριστού»* (Ιωάν. 1:17).

Όμως, αυτή την αλήθεια δεν μπορούσαν να την «βαστήξουν» με τις δικές τους δυνάμεις οι μαθητές του Χριστού. Γι' αυτό και ο Κύριος τους είπε ότι θα έστελλε το «Πνεύμα της αληθείας», για να τους οδηγήσει σε όλη την αλήθεια. Εκείνο *«θα πάρει από ό,τι είναι δικό μου και θα σας το αναγγείλει»* (Ιωάν. 16:12 κ.ε.).

Από τὰ λόγια αυτά του Χριστού βλέπουμε ότι η γνώση του Θεού και η θεολογία ξεκινούν από το γεγονός της αποκάλυψής Του, το οποίο ολοκληρώθηκε στο πρόσωπο του Χριστού *«στις έσχατες αυτές ημέρες»* (Εβρ. 1:1), αλλά και από το γεγονός της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος που το φανερώνει στην καρδιά του ανθρώπου.

Οι Απόστολοι ήταν πάντα κοντά στο Χριστό. Άκουγαν συνεχώς τα κηρύγματα Του, καί έβλεπαν τα θαύματά του. Ήταν όμως αδύνατο γι' αυτούς να γνωρίσουν την αλήθεια με τις δικές τους ικανότητες.

Όταν μία άλλη φορά ρώτησε ο Χριστός τους μαθητές Του να του πούν ποιος νομίζουν ότι είναι, και ο Πέτρος του απάντησε, ότι είναι *“Ο Υιός του Θεού του ζώντος,”* ο Κύριος του είπε εκείνα τα γνωστά λόγια: *“Ότι, δηλαδή, ο Πέτρος δεν οδηγήθηκε στην αλήθεια αυτή με τις δικές του ανθρώπινες δυνατότητες, αλλά ότι ο ίδιος ο Θεός του την αποκάλυψε (Ματθ. 16:17).*

2. Το παράδειγμα του Ιώβ

Γνωρίζουμε όλοι την ιστορία του Ιώβ. Προσπαθούσε με τη συζήτηση και με το λογικό να εισδύσει στα μυστήρια του Θεού, αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Όταν όμως ο ίδιος ο Θεός του αποκαλύφθηκε, τότε κατάλαβε ότι ήταν αδύνατο να επιτύχει μόνος του εκείνο που ποθούσε, και αισθάνθηκε βαθύτατη συντριβή. *«Μέχρι στιγμής, άκουγα για Σένα μόνο με τα αυτιά μου»,* λέει στον Θεό. *«Τώρα, όμως, Σε είδα με τα μάτια μου. Γι αυτό κατάκρινα τον εαυτό μου, έλειψα από συντριβή, αισθάνομαι, πράγματι, ότι είμαι χώμα και στάχτη»* (Ιώβ 42:5-6).

Εκείνο, λοιπόν, που έχει σημασία δεν είναι το τι λέει κανείς για το Θεό, αλλά το εάν αναζητάει κανείς το Θεό με ταπεινωση και καθαρή καρδιά. Όπως το θέτει ο άγ. Γρηγόριος ο Θεολόγος: *«Είναι μεγάλο πράγμα να μιλάει κανείς για το Θεό, αλλά είναι ακόμη μεγαλύτερο εάν καθαρίζει κανείς τον εαυτόν του για το Θεό».*

3. Η αποκάλυψη στον Μωυσή

Είπαμε ότι δεν μπορεί ο άνθρωπος να βρεί μόνος του το Θεό, και ότι είναι ανάγκη ο ίδιος ο Θεός να αποκαλυφθεί στην καρδιά του ανθρώπου.

Με ποιον όμως τρόπο αποκαλύπτεται ο Θεός στον άνθρωπο; Αυτό μπορούμε να το παρακολουθήσουμε στο παράδειγμα του Μωυσή.

«Κατέβα και μίλησε έντονα στο λαό να εξαγνισθούν σήμερα και αύριο», είπε ο Θεός στον Μωυσή. *«Να πλύνουν τα ρούχα τους και να είναι έτοιμοι την τρίτη ημέρα, γιατί την τρίτη ημέρα θα κατεβεί ο Κύριος στο όρος Σινά ενώπιον όλου του λαού»* (Εξ. 19:10-11).

Σε άλλο σημείο λαμβάνει ο Μωυσής από τον Θεό την εντολή να παραλάβει τον Ααρών, τον Ναδάβ, τον Αβιούδ και εβδομήντα πρεσβύτερους και να ανεβεί στο όρος, αφού δώσει στο λαό την εντολή να παραμείνη στους πρόποδες (Εξ. 24:1-2).

Τότε ο Μωυσής, σύμφωνα με την εντολή του Θεού, προσφέρει θυσία, ραντίζει το λαό με το αίμα της θυσίας, και έπειτα, ανεβαίνει στο όρος μαζί με τα πρόσωπα που είχε ορίσει ο Θεός. Επάνω στο όρος δεν είδαν οι συνοδοί του Μωυσή το Θεό, αλλά είδαν *«τον τόπο όπου στάθηκε ο Θεός του Ισραήλ»*. Και ο τόπος αυτός φαινόταν *«σαν να ήταν κατασκευασμένος από πλίνθους σαπφείρου και είχε την διαύγεια και την λάμψη του καθαρού ουρανού»* (Εξ. 24:10).

Έλαβε τότε ο Μωυσής την εξής εντολή από τον Θεό: *«Ανέβα προς εμένα στην κορυφή του όρους και μείνε εκεί. Θα σου δώσω τρεις λιθίνες πλάκες με τον νόμο και τις εντολές τις οποίες έγραψα γι' αυτούς σαν νομοθεσία»* (Εξ. 24:12).

Τότε παράλαβε ο Μωυσής τον Ιησού του Ναυή και ανέβηκαν στο ψηλότερο μέρος του όρους, που ήταν σκεπασμένο από γνόφο, δηλ. σκοτεινό σύννεφο (Εξ. 24:13-15).

«Και κατέβηκε η δόξα του Θεού στο όρος Σινά, το οποίο παρέμεινε σκεπασμένο με το γνόφο επί εξι ημέρες. Την έβδομη ημέρα, κάλεσε ο Κύριος τον Μωυσή μέσα από το γνόφο. Το είδος της δόξας του Κυρίου ήταν σαν φωτιά που εξέπεμπε φλόγες πάνω στη κορυφή του όρους, και ήταν ορατό στους Ισραηλίτες. Ο Μωυσής εισήλθε μέσα στο γνόφο, ανέβηκε στο όρος, και έμεινε εκεί σαράντα ημερόνυκτα» (Εξ. 24:16-18).

«... Και έγιναν βροντές και αστραπές και νέφος σκοτεινό επάνω στο όρος Σινά... που ήταν ολόκληρο γεμάτο καπνούς, γιατί σάν φωτιά είχε καταβεί ο Θεός επάνω του. Ανέβαινε ο καπνός όπως ο καπνός από καμίνη ασβέστου... Ο Μωυσής ρωτούσε και ο Θεός του αποκρινόταν με φωνή...» (Εξ. 19:16-19, καί Δευτ. 4:11-12, 5:22).

Ο Θεός, λοιπόν, βρίσκεται *«μέσα στον γνόφο»*, μέσα σε σκοτεινό νέφος (Β' Παραλ. 6:1, και Ιεζ. 10:4). *«Εκείνος κατέστησε άξιο τον Μωυσή να ακούσει τη φωνή Του. Τον εισήγαγε στον γνόφο και του έδωσε πρόσωπο προς πρόσωπο τις εντολές Του, το νόμο της ζωής και της σοφίας»* (Σοφ. Σειρ. 45:5).

4. Η δεκτικότητα τον ανθρώπου

Μέσα, λοιπόν, στο σκοτεινό νέφος, εκεί που δεν ήταν δυνατόν για τον Μωυσή να διακρίνει τίποτε με τα σωματικά του μάτια και τις δυνατότητες του ως ανθρώπου, του μιλάει και του αποκαλύπτεται ο Θεός.

Με τον τρόπο αυτό μπόρεσε ο Μωυσής να εννοήσει, ότι η φανέρωση της δόξας του Θεού δεν ήταν αποτέλεσμα προσπάθειας διανοητικής, αλλά έργο Θεού, καρπός της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος μέσα στη δική του καρδιά.

Για να μιλήση ο Θεός στους Ισραηλίτες, έπρεπε να καθαρισθούν και να εξαγνισθούν εσωτερικά. Και η θεία αποκάλυψη ήταν ανάλογη με την εσωτερική αυτή καθαρότητα του καθενός.

Ο πολύς λαός, που τόσες φορές ταλαντευόταν στην αγάπη του προς τον Θεό και στην καθαρότητα της καρδιάς του, προχώρησε μόνον μέχρι τους πρόποδες του όρους. Έτσι, μπορούσε να βλέπει τη δόξα του Θεού από μακριά σαν φλόγα στην κορυφή του όρους.

Οι συνοδοί του Μωυσή ανεβαίνουν μαζί του επάνω στο όρος και βλέπουν «τον τόπον όπου στάθηκε ο Θεός».

Ο Ιησούς του Ναυή ανέρχεται ακόμη περισσότερο. Τελικά όμως, ο Θεός καλεί μόνο τον Μωυσή να εισέλθω στο γνόφο, στο ψηλότερο σημείο του όρους και να μείνη εκεί σαράντα μερόνυχτα, για να λάβει ολόκληρη την αποκάλυψη του Θεού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η γνώση της Αλήθειας

1. Διδακτοί Θεού

Από όσα ελέχθησαν έγινε φανερό, ότι όταν μιλάμε για την γνώση του Θεού, δεν εννοούμε λογική κατανόηση, αλλά προσωπική συνάντηση με τον Θεό. Όταν ο άνθρωπος δοθεί ολοκληρωτικά στο Θεό και ποθήσει να Τον συνάντησει με λαχτάρα στη ψυχή του, τότε, αφού περάσει μέσα από τό σκοτεινό νέφος της αγνωσίας, έρχεται ο ίδιος ο Θεός σ' αυτόν, και κάνει τα πάντα γύρω του φωτεινά, και του αποκαλύπτεται. *«Αυτός αποκαλύπτει τα βαθειά και τα απόκρυφα. Αυτός γνωρίζει όσα καλύπτει το σκοτάδι και αυτός έχει το φως»*, λέει ο προφήτης Δαυίδ (2:22). Πρέπει, όμως, ο άνθρωπος να πεινάσει και να διψήσει πραγματικά για τον Θεό (Ψαλ. 41:3. Ιερεμ. 38:25).

Όποιος, όμως, απόκτησει την γεύση της παρουσίας του Θεού φωτός, θα αισθανθεί την αδυναμία του και την μεγάλη αναξίότητα του και θα αναφώνησει τους λόγους της αμαρτωλής γυναίκας:

«Κύριε, η εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσούσα γυνή, την σην αισθομένη Θεότητα...»

Όλοι οι πατέρες της Εκκλησίας συμφωνούν στο σημείον αυτό και διακηρύττουν ότι η γνώση του Θεού είναι θείο δώρο και όχι αποτέλεσμα ανθρώπινης προσπάθειας.

Κανείς δεν μπορεί να γνωρίσει τον Θεό, αν δεν γίνει *«διδακτός Θεού»*. *«Δεν υπάρχει άλλο μέσο για να γνωρίσουμε τον Θεό από του να ζήσουμε σε κοινωνία μαζί Του»*, λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Επίσης, ο άγιος Νείλος ο Ασκητής διδάσκει: *«θεολόγος είναι αυτός που προσεύχεται αληθινά, και αυτός που προσεύχεται αληθινά είναι θεολόγος»* (Περί προσευχής, 61).

2. Οι προϋποθέσεις της θεογνωσίας

Ο Θεός δεν αποκαλύπτεται στον άνθρωπο που τον αναζητάει με τη λογική του. Αποκαλύπτεται σ εκείνον που θα τον αγαπήσει: *«Εάν κανείς αγαπάει τον Θεό, ο Θεός τον γνωρίζει»* (Α' Κορ. 8:3). Εκείνος που θα αγαπήσει με την καρδιά του τον Θεό, θα ακούση την φωνή Του να τον καλεί να εισέλθει στο σκοτεινό νέφος και να ανεβεί στο όρος της αποκάλυψής Του.

Όμως, ο άνθρωπος, για να συνάντησει τον Θεό, πρέπει να έχει ταπεινώση (Ματθ, 5:3, 18:3, Α' Πέτρ. 5:5) και ακόμη, να έχει καθαρότητα στην καρδιά του (Ψαλ. 33:19). *«Μακάριοι οι καθαροί τη καρδιά ότι αυτοί τον Θεόν όψονται»*, λέει ο Κύριος (Ματθ. 5:8).

Όλα όμως αυτά δεν αρκούν για να λάβει ο άνθρωπος τη θεία αποκάλυψη. Πρέπει ακόμη να ακολουθήσει και την διδαχή του Χριστού. *«Όποιος παραβαίνει και δεν μένει πιστός στη διδαχή του Χριστού δεν έχει το Θεό μέσα του»*. Αντίθετα, *«Εκείνος που μένει πιστός στη διδαχή του Χριστού, αυτός έχει και τον Πατέρα και τον Υιό μέσα του»* (Β' Ιωάν. 9). Επίσης, *«Εκείνος που πράττει το καλό είναι του Θεού, ενώ εκείνος που πράττει το κακό, δεν έχει δει τον Θεό»* (Γ' Ιωάν. 11).

Εάν κανείς δεν είναι άνθρωπος αγάπης, εάν δεν έχει ταπείνωση, εάν δεν εξαγνίσει τον εαυτόν του και δεν τηρεί την διδαχή του Χριστού, δεν μπορεί να είναι πραγματικός θεολόγος, δηλαδή, άνθρωπος που να έχει γνωρίσει το Θεό. «Όποιος λέει ότι μένει στο Χριστό, οφείλει να ζεί όπως έζησε και ο Χριστός», λέει ο Απόστολος Ιωάννης (Α' Ιωάν. 2:6). Για κείνον που δεν εξαγνίζει τον εαυτόν του, ο άγιος Μάξιμος χρησιμοποιεί μιά βαρύτατη έκφραση. Τον χαρακτηρίζει «θεολόγο του δαίμονα».

«Αγαπητοί μου», γράφει ο άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής, «τώρα είμαστε παιδιά του Θεού, αλλά ακόμη δεν έχει φανερωθεί τι θα είμαστε. Γνωρίζουμε ότι όταν φανερωθεί Εκείνος, θα είμαστε όμοιοι με Εκείνον, διότι θα τον δούμε όπως είναι. Και οποίος έχει την ελπίδα του σ' Εκείνον, εξαγνίζεται, όπως Εκείνος είναι αγνός... Όποιος αμαρτάνει, δεν τον έχει δει, ούτε τον έχει γνωρίσει» (Α' Ιωάν. 3:2-6).

Η εσωτερική αγνότητα του ανθρώπου δεν αποτελεί μόνο προϋπόθεση της γνώσης του Θεού, αλλά και καρπό της ένωσής του μ Εκείνον. Ο ίδιος ο Κύριος, απευθυνόμενος προς τον Πατέρα, λέει για τους μαθητές του:

«Τους κατέστησα γνωστό το Όνομα Σου και θα το καταστήσω γνωστό, για να είναι μέσα τους και η αγάπη με την οποίαν με αγάπησες αλλά και εγώ προσωπικά να είμαι μέσα τους» (Ιωάν. 17:26).

Η γνώση του Θεού αποτελεί πράξη χαρισματική (Γαλ. 4:9. Ιωάν. 6:44) και προϋποθέτει την προσωπική σχέση του ανθρώπου με τον Χριστό:

«Κανείς δεν έρχεται στον Πατέρα παρά μέσον εμού» (Ιωάν. 14:6). «Κανείς δεν γνωρίζει τον Υιό παρά ο Πατήρ, ούτε τον Πατέρα γνωρίζει καλά κανείς παρά ο Υιός και εκείνος στον οποίον θέλει ο Υιός να τον αποκαλύψει» (Ματθ. 11:27). Η προσωπική όμως αυτή σχέση με τον Υιό του Θεού πραγματοποιείται, όπως θα αναφέρουμε, με την παρουσία του Αγίου Πνεύματος (Ιωάν. 14:26, 15:26 16:13 κ.ε.).

3. Αφετηρία και σκοπός της θεογνωσίας

Είναι, λοιπόν, τελείως διαφορετική η αφετηρία της γνώσης του Θεού μέσα στην Εκκλησία από ό,τι είναι στην φιλοσοφική αναζήτηση. Διαφορετικός είναι επίσης και ο σκοπός της γνώσης του Θεού μέσα στην Εκκλησία.

Τον σκοπό αυτό διακήρυξε ο Χριστός με μεγάλη σαφήνεια στην προσευχή Του προς τον Πατέρα: «Για να είναι μέσα τους», λέει, «η αγάπη με την οποίαν με αγάπησες και εγώ προσωπικά να είμαι μέσα τους» (Ιωάν. 17:26).

Αφετηρία λοιπόν της γνώσης του Θεού είναι η προσωπική συνάντηση με τον Χριστό και τέρμα της η αγάπη, η οποία είναι έκφραση της ζωής της Αγίας Τριάδας, δηλαδή η συμμετοχή του ανθρώπου στην ζωή αυτή. «Εγώ να είμαι μέσα τους και Εσύ μέσα μου, για να τελειοποιηθούν μέχρις ότου γίνουν ένα... Για να είναι μέσα τους η αγάπη με την οποίαν με αγάπησες και εγώ προσωπικά να είμαι μέσα τους» (Ιωάν. 17:23, 26).

Η αφετηρία της γνώσης του Θεού είναι ο Χριστός. Αυτό υπογραμμίζει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης στην αρχή του Ευαγγελίου του: «Και ο Λόγος σαρκώθηκε και έμεινε ανάμεσά μας, και είδαμε τη δόξα του, μίαν δόξα την οποίαν έχει ένας μονογενής Υιός από τον Πατέρα του, γεμάτος χάρη και αλήθεια» (Ιωάννης 1,14). Σκοπός και τέλος της γνώσης του Θεού είναι η «εν Χριστώ» ζωή, δηλαδή, η τελεία ενότητα του ανθρώπου με το Χριστό.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον το κήρυγμα των Αποστόλων είχε πάντοτε σαν αρχή του το πρόσωπο του Χριστού και σαν σκοπό του τον σύνδεσμο με το Χριστό και τη σωτηρία «εν Χριστώ» (Πράξ, 4:12, 5:28-32).

4. Η πρόκληση του Σταυρού

Το πρόσωπο του Χριστού αποτελεί την αφετηρία και το τέρμα της θεογνωσίας και της λυτρώσεως του ανθρώπου. Αυτό είναι το Ευαγγέλιο, το σωτήριο μήνυμα το οποίο μας έφεραν ο Κύριος.

Αυτό, όμως, δεν το δέχτηκαν ούτε οι Ιουδαίοι της εποχής των Αποστόλων, ούτε οι εθνικοί. Η ενσάρκωση του Χριστού και ιδιαίτερα ο Σταυρός Του και ο θάνατος Του ήταν για τους πρώτους σκάνδαλο και για τους δεύτερους μωρία. Κι' αυτό συνέβη, διότι ο Σταυρός του Χριστού, όπως και η ενσάρκωσή Του, ήταν μεγάλη πρόκληση για την ανθρώπινη λογική.

«Το κήρυγμα του Σταυρού σ εκείνους που χάνονται είναι μωρία, αλλά σε μας που σωζόμαστε είναι η δύναμη του Θεού» (Α' Κορ. 1:18).

«Οι Ιουδαίοι θέλουν θαύματα, και οι Έλληνες ζητούν σοφία, εμείς όμως, κηρύττουμε τον Χριστό Σταυρωμένο. Αυτός ακριβώς ο Σταυρωμένος Χριστός είναι για τους Ιουδαίους σκάνδαλο, και για τους Έλληνες μωρία, αλλά για κείνους που έχουν κληθεί, είτε Ιουδαίοι είτε Έλληνες, ο Σταυρωμένος Χριστός είναι η δύναμη και η σοφία του Θεού. Διότι, εκείνο που θεωρείται θεία μωρία, είναι σοφώτερο από την σοφία των ανθρώπων και εκείνο που θεωρείται αδυναμία του Θεού, είναι ισχυρότερο από την δύναμη των ανθρώπων» (Α' Κορ. 1:22-25, και Γαλ. 5:11).

Θα έλεγε κανείς ότι στο σημείο αυτό προκαλεί ο Απόστολος και τους Ιουδαίους και τους Εθνικούς. Δεν αισθάνεται την ανάγκη να στηρίξει λογικά το κήρυγμα του, ούτε κατέχεται από συναίσθημα μειονεξίας γι' αυτό. Αντίθετα, το πράττει ενσυνείδητα με σκοπό να μην στηρίξει την πίστη των ανθρώπων με βάση την δύναμη των ανθρώπινων λόγων και της ανθρώπινης σοφίας, αλλά με «πειστικότητα πνεύματος και δύναμης, για να μη είναι η πίστη θεμελιωμένη πάνω στην σοφία των ανθρώπων αλλά στην δύναμη του Θεού». «Κηρύττουμε», λέει, «την μυστική σοφία του Θεού, που ήταν κρυμμένη, και την οποίαν προώρισε ο Θεός προ των αιώνων προς δόξαν μας» (Α' Κοριν. 2:4-7).

Την ίδια διδασκαλία διακηρύττουν ήδη οι Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, τους οποίους επικαλείται και ο Απόστολος (Α' Κοριν. 1:19-20). «Μάταια με σέβονται διδάσκοντες διδασκαλίες και εντολές ανθρώπων. Γι αυτό, ιδού εγώ θα αποφασίσω να μετακινήσω το λαό αυτό. Θα τους εξορίσω, και θα εξαφανίσω τη σοφία των σοφών, και θα εκμηδενίσω τη σύνεση των συνετών» (Ησ. 29:13-14).

5. Η δύναμη του Πνεύματος

Η γνώση του Θεού, η αληθινή πίστη, είναι αποτέλεσμα του κηρύγματος του Σταυρού. Όμως, το κήρυγμα μόνο του δεν είναι ικανό να φανερώσει στους ανθρώπους το Θεό. Όπως το κήρυγμα έχει την πηγή του στον Θεό, ο οποίος αποκαλύφθηκε στο πρόσωπο του Χριστού, έτσι και η αποδοχή αυτού του κηρύγματος από τον άνθρωπο πηγάζει από το Άγιο Πνεύμα, το οποίο οδηγεί τον άνθρωπο στον Χριστό.

«Εμείς δεν λάβαμε το πνεύμα του κόσμου», λέει ο Απόστολος, «αλλά το Πνεύμα που προέρχεται από τον Θεό, για να γνωρίσουμε εκείνα που μας χάρισε ο Θεός» (Α' Κορ. 2:12).

«Ας μιλήσουμε όχι με λόγια που δίδαξε η ανθρώπινη σοφία, αλλά με λόγια που δίδαξε το Άγιο Πνεύμα, ερμηνεύοντας τα πνευματικά πράγματα σε πνευματικούς ανθρώπους: Ο φυσικός άνθρωπος δεν δέχεται όσα προέρχονται από το Πνεύμα του Θεού, διότι γι' αυτόν είναι μωρία, αφού δεν μπορεί να τα καταλάβει, και εφόσον πρέπει να εξετάζονται πνευματικά. Ο πνευματικός όμως άνθρωπος κρίνει τα πάντα, ενώ ο ίδιος δεν κρίνεται από κανέναν. Διότι ποιός γνώρισε την σκέψη του Κυρίου, ώστε να διδάξει; εμείς όμως, έχουμε τον νου του Χριστού» (Α' Κορ. 2:13-16, Ησ. 40:13).

Δεν πρόκειται, λοιπόν, εδώ δια «πειστικούς λόγους ανθρώπινης σοφίας», αλλά για «πειστικότητα πνεύματος και δύναμης, για να μην είναι η πίστη μας θεμελιωμένη πάνω στην σοφία των ανθρώπων αλλά πάνω στη δύναμη του Θεού» (Α' Κορ. 2:4-5).

Τα ανωτέρω μας βοηθούν να κατανοήσουμε γιατί πολλοί άνθρωποι δεν κατώρθωσαν να βρουν τον δρόμο που οδηγεί στην αλήθεια και στην ζωή, τον δρόμο, δηλαδή, που οδηγεί στον Χριστό. Κατανοούμε επίσης, γιατί οι Απόστολοι, πριν την Πεντηκοστή, δεν μπόρεσαν να γνωρίσουν τον Κύριο και να αντιληφθούν τη δόξα Του.

Ακόμη και οι τρεις εκείνοι μαθητές, που παραβρέθηκαν στο όρος της Μετα-μόρφωσης, δεν βίωσαν εκεί ολόκληρο το μεγαλείο της δόξας του Κυρίου. Το απολυτικό της Εκκλησίας μας το λέει αυτό πολύ χαρακτηριστικά, όταν παρουσιάζει το Χριστό να δείχνει στους μαθητές Του τη δόξα Του «καθώς ηδύναντο», δηλαδή, όπως εκείνοι μπορούσαν να την αντικρύσουν και όχι ολόκληρο το μεγαλείο της δόξας Του.

Κατανοούμε, ακόμη, γιατί οι μαθητές εγκατάλειψαν το Χριστό επάνω στο Σταυρό και ήταν φοβισμένοι (Ματθ. 26:56, Μάρ. 14:50, Ιωάν. 20:19), και γιατί δεν διακήρυξαν αμέσως την ανάσταση του Χριστού μετά την φανέρωσή Του σ' αυτούς.

Στην πραγματικότητα, οι Απόστολοι γνώρισαν το Χριστό μόνον μετά την Πεντηκοστή. Μόνον τότε άρχισαν το κήρυγμα, χωρίς πλέον να αισθάνονται κανένα φόβο για την αντίδραση των Ιουδαίων και των Εθνικών: κήρυτταν τότε με δύναμη και εξουσία (Πράξ. 4:1-20).

6. Γιατί υπάρχουν άθεοι;

Ο Απόστολος Ιάκωβος κάνει βασική διάκριση μεταξύ της σοφίας της «άνωθεν κατερχόμενης» και της «σοφίας» την οποία χαρακτηρίζει ως «επίγεια, κοσμική και δαιμονική» (Ιάκ. 3:15).

Η δεύτερη «σοφία» είναι εκείνη που αποδεσμεύεται τελείως από το Θεό. Είναι εκείνη που δεν καταλήγει στη δόξα του Θεού, αλλά στη δόξα του ανθρώπου που είναι χωρίς Θεό. Γι' αυτό και χαρακτηρίζεται ως «δαιμονιώδης» (Γέν. 3:4 κ.ε.).

Η πρώτη όμως «σοφία» δεν οφείλεται στην προσπάθεια του ανθρώπου και γι' αυτό διατηρείται κρυμμένη από τους «σοφούς και συνετούς» αυτού του κόσμου. Αποκαλύπτεται μόνον στα «νήπια» (Ματθ. 11:25, Λουκ. 10:21), και στα «μωρά του κόσμου», στα «αγενή» και στα «εξουθενημένα», ώστε «κανείς άνθρωπος να μην μπορεί να καυχηθεί ενώπιον του Θεού» (Α' Κορ. 1:27-29).

Όσα αναφέραμε, μας βοηθούν να εξηγήσουμε, γιατί πολλοί άνθρωποι συναντούν δυσκολία στο να παραδεχθούν τα δόγματα της Εκκλησίας μας. Αυτό συμβαίνει, επειδή στηρίζονται αποκλειστικά και μόνον στις δικές τους δυνάμεις και αναζητούν κάτι που δεν μπορούν να το «βαστήξουν» μόνο μ αυτές. Διότι, όπως είναι φανερό, τα πράγματα του Θεού δεν είναι δυνατόν να προσαρμοσθούν πλήρως στις δυνατότητες της ανθρώπινης σκέψης. Ο Θεός δεν είναι δυνατόν να γνωρισθεί από τον άνθρωπο με τον τρόπο που ο άνθρωπος επιθυμεί να γνωρίσει τον Θεό.

«*Η σοφία*», λέει ο Σοφός Σολομών, είναι «*ατμός της δύναμης του Θεού και απόρροια της δόξας του Παντοκράτορος*». Είναι «*απαύγασμα του αιωνίου φωτός και ολοκάθαρο κάτοπτρο της ενέργειας του Θεού και εικόνα της αγαθότητάς του*» (Σοφ. Σολ. 7:25-26).

«*Ποιός γνώρισε την δική σου βουλή, χωρίς να του χορηγήσεις Εσύ σοφία, και χωρίς να του στείλεις το Αγίο Σου Πνεύμα από τους ουρανούς;*» ρωτάει ο ίδιος (Σοφ. Σολ. 9:17).

Η ιστορία παρουσιάζει πολλά παραδείγματα ανθρώπων, που αστόχησαν στην αναζήτηση του Θεού, επειδή στηρίχθηκαν στις δικές τους δυνάμεις και σε ανθρώπινες δυνατότητες. Πολλοί προ Χριστού φιλόσοφοι και διανοητές προσπάθησαν να γνωρίσουν τον Θεό με την λογική τους. Ήταν, λοιπόν, φυσικό να αποτύχουν. Και άλλοι μεν κατέληξαν σε πλήρη άρνηση του Θεού και διακήρυξαν ότι δεν υπάρχει Θεός, άλλοι πάλι είπαν, ότι υπάρχει κάποια ανώτερη δύναμη, ένας απρόσωπος Θεός, ο οποίος όμως δεν έρχεται σε προσωπική σχέση με τον άνθρωπο.

Ο Θεός είναι η οδός, και η αλήθεια, και η ζωή (Ιωάν. 14:6). Δεν μπορεί, συνεπώς, να είναι μακριά μας, να είναι απρόσωπο ον, το οποίο δεν έρχεται σε σχέση με τον άνθρωπο και δεν ενδιαφέρεται για τον κόσμο, όπως υποστηρίζουν μερικοί. «*Θεός εγγίζων εγώ ειμί, λέγει Κύριος, και ουχί Θεός πόρρωθεν*», δηλ. Εγώ είμαι Θεός που βρίσκομαι κοντά σας, και όχι Θεός που μένει μακριά, λέει ο Κύριος μέσω του προφήτου. Και προσθέτει: «*Δεν είμαι Εγώ που πληρώ τον ουρανό και την γη*» (Ιερεμ. 23:23-24, και Δευτ. 4:7); «*Εγώ είμαι ο Θεός των πατέρων σας*», λέει στον Μωυσή, «*ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ*» (Έξ. 3:6, και Ματθ. 22:32, Μάρ. 12:26).

Ο Θεός λοιπόν, ο Σωτήρ του ανθρώπου, δεν βρίσκεται μακριά του, είναι κοντά του, μέσα του. Αποκαλύπτεται από το Πνεύμα του Θεού στην καρδιά του ανθρώπου (Ιωάν. 14:26. Α' Ιωάν. 2:20, 27).

Για να γίνει αυτό, πρέπει ο άνθρωπος να παραδεχθεί την αδυναμία του, να καθαρίσει την καρδιά του με ταπείνωση και μετάνοια και να ζητήσει να του αποκαλυφθεί ο Θεός. Αν δεν το πράξει αυτό, είναι καταδικασμένος να μείνει χωρίς το ζωοδότη Θεό, άθεος. Όλοι όμως οι «*άθεοι*» δεν ανήκουν σ' αυτή την κατηγορία.

Μερικοί άνθρωποι, που είναι βυθισμένοι στην αμαρτία και στα σαρκικά πάθη, αρνούνται το Θεό, γιατί η πίστη σ' Αυτόν θα είχε συνέπειες στην καθημερινή τους συμπεριφορά (Παρ. 28:5, Ψαλμ. 13:1). Αντίθετα, με την άρνησή τους τον εκλαμβάνουν σαν ένα απόμακρο ον που δεν ενδιαφέρεται για την ζωή του ανθρώπου, και έτσι μπορούν ήσυχα να συνεχίσουν την άτακτη ζωή τους, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος ελέγχου.

«*Ο Κύριος όμως*», λέει η Σοφία Σολομώντος, «*βρίσκεται από εκείνους που δεν προκαλούν τον Θεό, και αποκαλύπτεται σ' εκείνους που δεν απιστούν σ' αυτόν*».

«*Διότι οι διεστραμμένοι λογισμοί χωρίζουν τον άνθρωπο από τον Θεό, και η πρόκληση της Παντοδυναμίας του απομακρύνει τους άφρονες. Η Σοφία δεν εισέρχεται σε πονηρή*

ψυχή, ούτε κατοικεί σε σώμα υποδουλωμένο στην αμαρτία. Διότι το Άγιο Πνεύμα της παιδαγωγίας αποστρέφεται το δόλο, στέκεται μακριά από πονηρές σκέψεις, και απομακρύνεται από εκεί που πλησιάζει η αδικία» (Σοφ. Σολ. 1:2-5).

Η θεογνωσία, λοιπόν, απαιτεί καθαρότητα καρδιάς και αγνότητα διάθεσης. Ο πονηρός άνθρωπος, όπως άλλωστε και ο διάβολος, που είναι η προσωποποίηση κάθε πονηρίας και κάθε πειρασμού, δεν μπορεί ποτέ να φθάσει στην αληθινή γνώση του Θεού, οσονδήποτε και εάν ερευνήσει, έστω και εάν αποστηθίσει ολόκληρη την Αγία Γραφή.

Για το θέμα αυτό είναι χαρακτηριστικός ο δεύτερος πειρασμός του Χριστού:

Όπως μας αναφέρει ο Ευαγγελιστής, το πονηρό πνεύμα φέρνει το Χριστό στο άκρο της στέγης του Ναού και του λέει:

«Εάν είσαι Υιός του Θεού, πέσε κάτω, διότι είναι γραμμένο στη Γραφή ότι θα διάταξει τους αγγέλους να σε προσέχουν και να σε σηκώσουν στα χέρια τους, για να μη σκοντάψει το πόδι σου σε πέτρα» (Ματθ. 4:6. Ψαλμ. 90:11).

Εδώ φαίνεται ότι η διάθεση του Σατανά δεν ήταν αγνή. Δεν ζητούσε ο Σατανάς προσωπική ένωση με τον Χριστό, δηλαδή πραγματική θεογνωσία. Αντίθετα, ήθελε να παρασύρει τον Κύριο σε πράξη που πονηρή, διότι δεν θα ήταν αυτό που του ζητούσε πράξη εμπιστοσύνης, αγάπης και υπακοής στο θέλημα του Πατέρα. Δεν είχε σχέση με το θείο σχέδιο, αλλά απετελούσε έκφραση υποταγής στο σχέδιο του Σατανά.

Γι' αυτό το λόγο και ο Κύριος του απαντάει:

«Είναι επίσης γραμμένο ότι δεν πρέπει να πειράξεις τον Κύριο και Θεό σου» (Ματθ. 4,7, Λουκ. 4,12, Δευτ. 6,16, Α' Κορ. 10,9 και Αριθμ. 21,5-6).

Όποιος, λοιπόν, δεν ξεκινάει με αγνή διάθεση, ποτέ δεν θα φθάσει στην θεότητα του Κυρίου και ποτέ δεν θα μπορέσει να ενωθεί μαζί Του, όσο κι' αν ερευνήσει, όσο κι' αν μελετήσει την Αγία Γραφή.

«Δίψασε η ψυχή μου για τον ζώντα Θεό, πότε να έλθω και να δω το πρόσωπο του Θεού» (Ψαλμοί 41,3)!

Εκείνος που θα ποθήσει το Θεό με όλη τη ψυχή του και θα τρέξει σαν διψασμένο ελάφι στις πηγές των υδάτων (Ψαλ. 41:2), δηλαδή στο Χριστό (Ιωάν. 4:10,14, 7:37), αυτός θα λάβει το «*ύδωρ το ζων*» (Ιωάν. 4:10). Εκείνος που μόνος του θα προσπαθήσει να σβύσει τη δίψα του, δεν θα το πετύχει ποτέ. *«Εγώ θα δώσω σε όποιον διψάει από την πηγή του ύδατος της ζωής» (Αποκ. 21:6). «Οποιος διψάει ας έλθει, και όποιος θέλει ας λάβει το ύδωρ της ζωής δωρεάν» (Αποκ. 22:17, και Ησ. 55:1).*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Οι θείες ενέργειες

1. Η αγνωσία της ουσίας του Θεού

Ο Απόστολος Πέτρος γράφει στη δεύτερη επιστολή του, ότι *«η θεία δύναμις του Θεού μας δώρησε όσα συντελούν στη ζωή και στην ευσέβεια για να αποκτήσουμε πλήρη γνώση Εκείνου που μας κάλεσε με τη δική Του δόξα και δύναμη. Με αυτές, μας δώρησε τις πολύτιμες και μέγιστες υποσχέσεις, ώστε να αποφεύγουμε με αυτές τη διαφθορά, που υπάρχει μέσα στον κόσμο, έξ αιτίας των κακών επιθυμιών, και να γίνουμε κοινωνοί της θείας φύσης»* (Β΄ Πέτ. 1:3-4).

Η τελευταία αυτή φράση του Αποστόλου δεν σημαίνει, ασφαλώς, ότι ο άνθρωπος είναι δυνατόν να γνωρίσει την ουσία του Θεού, εκείνο, δηλαδή, το οποίο χαρακτηρίζει τη θεία ύπαρξη και την ξεχωρίζει από τα κτιστά δημιουργήματα. Τούτο διότι, εάν ήτο ικανός ο άνθρωπος να εισχώρησει στη θεία φύση, τότε θα γινόταν και ο ίδιος Θεός. Τότε δεν θα είχαμε ένα, αλλά πολλούς θεούς. *«Δεν θα μπορέσεις να δείς το πρόσωπόν μου»*, λέγει ο Θεός στο Μωυσή, *«διότι δεν θα μπορέσει να ζήσει άνθρωπος που θ' αντικρύση το πρόσωπό μου»* (Εξ. 33:20, και Α΄ Τιμ. 6,16).

2. Η γνώση των θείων ενεργειών

Παρ' όλα αυτά, οι λόγοι της Αγίας Γραφής είναι σαφείς. Η υπόσχεση του Θεού είναι να καταστήσει τους ανθρώπους *«κοινωνούς τῆς θείας φύσης»*, συμμετόχους της θείας ζωής.

Πώς όμως είναι τούτο δυνατόν, εάν η φύση του Θεού είναι απρόσιτη για τον άνθρωπο;

Την απάντηση τη δίνουν οι πατέρες της Εκκλησίας, όταν κάνουν διάκριση μεταξύ θείας ουσίας και θείων ενεργειών. Ο άνθρωπος λένε, δεν είναι δυνατόν να γνωρίσει την ουσία του Θεού. Όμως, είναι δυνατόν να γνωρίσει τις θείες ενέργειες, οι οποίες είναι αχώριστες από την ουσία Του. Εδώ οι πατέρες χρησιμοποιούν το παράδειγμα των ακτίνων του ήλιου και λένε, ότι παρ' όλον ότι οι ακτίνες είναι αχώριστες από τον ήλιο, γίνονται αισθητές και ενεργούν έξω απ' αυτόν.

«Οι θείες ενέργειες του Θεού», λέγει ο Μ. Βασίλειος, *«κατεβαίνουν σ' εμάς. Η ουσία Του, όμως, μένει απλησίαστη»*. Μ' αυτό τον τρόπο, ο Θεός είναι παρών στις θείες ενέργειές Του, οι οποίες αποτελούν τη φανέρωση της θείας φύσης.

Ο Θεός, λοιπόν, αποκαλύπτεται στους ανθρώπους μέσω των άκτιστων θείων ενεργειών και τους καλεί να γίνουν *«κοινωνοί της θείας Του φύσης»*. Όχι συμμετοχοί της θείας ουσίας, αλλά των ακτίστων θείων ενεργειών, οι οποίες είναι αχώριστες από τη θεία ουσία.

Η δόξα του Τριαδικού Θεού, η οποία φανερώνεται με το Άκτιστο θείο φως μέσα στη δημιουργία και στην ζωή των ανθρώπων καθιστά τους Αγίους της Εκκλησίας μας μέτοχους της θείας δόξας.

Θα δοθεί η ευκαιρία να αναφερθούμε διεξοδικά στο θέμα αυτό όταν θα μιλήσουμε για τη θεία δόξα, η οποία πληροί τη νέα δημιουργία του Θεού, τη ζωή, δηλαδή, της Εκκλησίας και των Αγίων της Εκκλησίας, και ενεργεί μέσω του τιμίου σταυρού, των ιερών εικόνων, των τιμίων λειψάνων, του αγιασμού και, γενικά, μέσω όλων των αγιασμένων πραγμάτων της

Εκκλησίας μας. Για το λόγο αυτό περιοριζόμεθα εδώ μόνον σ' αυτά τα λίγα που είπαμε, χωρίς να τα κατοχυρώσουμε περισσότερο με αναφορές στην Αγία Γραφή.

3. Η αιωνιότητα των θείων ενεργειών

Είναι φανερό ότι η έκφραση της θείας ουσίας μέσω των θείων δυνάμεων και ενεργειών, δεν εξαρτάται καθόλου από την ύπαρξη ή την μή-ύπαρξη του κόσμου. Είναι τελείως άσχετη προς το γεγονός αυτό. Γι' αυτό το λόγο λέμε, ότι οι θείες ενέργειες είναι άκτιστες και αιώνιες, όπως ακριβώς άκτιστη και αιώνια είναι η δόξα του Τριαδικού Θεού.

Έτσι λοιπόν κατανοούμε ότι το γεγονός της δημιουργίας του κόσμου, που είναι αποτέλεσμα των θείων ενεργειών, όπως και όλα τα γεγονότα της παρουσίας του Θεού μέσα στον κόσμο, δεν επιφέρουν καμιά αλλαγή στη ζωή του Θεού. Είναι αποτέλεσμα της αγάπης του Θεού, η οποία, όπως και όλες οι θείες δυνάμεις, αποτελούν τη φανέρωση της ουσίας του Θεού.

Ο Θεός μένει αναλλοίωτος, χωρίς δηλαδή, «*παραλλαγή η τροπής αποσκίασμα*» (Ιάκ. 1:17, και Ψαλ. 101:28). Όμως, η δόξα Του πληροί και ζωογονεί τον άνθρωπο και ολόκληρη τη δημιουργία.

4. Τα ίχνη του Θεού στη δημιουργία

Με τις άκτιστες ενέργειες, οι οποίες δρουν μέσα στον κόσμο και αφήνουν τα ίχνη τους στη δημιουργία, μπορεί ο άνθρωπος που ερευνάει τα κτίσματα να αισθανθεί την παρουσία του Θεού. Μπορεί, δηλαδή, να ανακαλύπτει τη δόξαν του Θεού μέσα στη δημιουργία.

Ο Απόστολος Παύλος λέγει ότι *«εκείνο το οποίο είναι δυνατόν να γίνη γνωστό περί του Θεού από τους ανθρώπους, είναι φανερό σ' αυτούς, επειδή ο Θεός τους το εφάνέρωσε. Διότι «τα αόρατα του Θεού», δηλαδή η αιώνια δύναμή Του και η Θεότητά Του, βλέπονται καθαρά από τότε που δημιουργήθηκε ο κόσμος, καθώς γίνονται κατανοητά μέσω των δημιουργημάτων Του, ώστε οι άνθρωποι να είναι αναπολόγητοι...»* (Ρωμαίους 1,19-20).

Ο προφήτης Αββακούμ αναφωνεί:

«Εκάλυψε τους ουρανοί η αρετή Του, και η γη είναι γεμάτη από τη δόξα Του. Η λάμψη Του είναι σαν τό φως, και η δύναμή Του βρίσκεται στα χέρια Του. Την αγάπην την εναρμόνισε με την άπειρή Του δύναμη» (Αββ. 3:3-4, και Αριθμ. 14:21).

Την ίδια αλήθεια υπογραμμίζει και ο Ψαλμωδός:

«Οι ουρανοί διηγούνται τη δόξα του Θεού, και το στερέωμα διακηρύττει ότι είναι έργο των χειρών Του. Κάθε ημέρα μεταδίδει λόγο στην άλλη, και κάθε νύκτα αναγγέλλει γνώση στην επόμενη. Δεν είναι σιωπηλές λαλιές, ούτε λόγοι των οποίων δεν ακούγονται οι φωνές. Σ' ολόκληρη τη γή εξήλθαν οι λόγοι τους και η φωνή τους έφθασε στα πέρατα της οικουμένης... Άμεμπτος είναι ο νόμος του Κυρίου και επιστρέφει ψυχές, η μαρτυρία του Κυρίου είναι πιστή και αναδεικνύει τα νήπια σοφά. Οι εντολές του Κυρίου είναι ευθείες και ευφραίνουν την καρδιά. Η εντολή του Κυρίου είναι ακτινοβόλα, και φωτίζει τους οφθαλμούς...» (Ψαλμ. 18:2-9, και Σοφ. Σολ. 13:3-9, Σοφ. Σειρ. 43:11-33).

Εδώ δεν πρόκειται μόνον για εξωτερικές μαρτυρίες της παρουσίας του Θεού μέσα στον κόσμο, αλλά κυρίως για την συνάντηση των θείων ενεργειών του Θεού στην καρδιά του ανθρώπου, για την ένωση του ανθρώπου με τις άκτιστες θείες ενέργειες, οι οποίες είναι αποτέλεσμα της παρουσίας της θείας χάριτος μέσα στον άνθρωπο.

Εκείνο λοιπόν το οποίο αποκαλύπτεται στο άνθρωπο, μέσω της δημιουργίας, είναι η δόξα του Θεού, η αγάπη Του και η σοφία Του, οι ακτίνες της θείας δόξας, που εκπέμπονται και ζωογονούν ολόκληρη τη δημιουργία.

Όταν ο άνθρωπος αισθανθεί τις ζωογόνες αυτές ακτίνες της θείας αγάπης, αισθάνεται την παρουσία του Θεού, ο οποίος εκπέμπει τις θείες δυνάμεις, ενώνεται με τις θείες ενέργειες του Θεού, γίνεται, δηλαδή, δοχείο της χάριτος του Θεού, κοινωνός της θείας φύσης και «μέτοχος της αγιότητας» του Θεού (Εβρ. 12:10. Β' Πέτρου 1,4).

A COMPANION TO ORTHODOXY

A Basic Dogmatic Teaching

by

Fr. Anthony Alevizopoulos

Edited by Fr. George Dion. Dragas

CHAPTER 1

The Saving Truth

1. The Truth is a person

When Pontius Pilate asked Christ if He was King, the Lord replied: *“For this cause I was born, and for this cause I have come into the world, that I should bear witness to the truth. Everyone who is of the truth hears My voice”* (John 18:37).

Then Pilate asked: *“What is truth?”* (John 13:38)?

But with this phrase, the question was not posed correctly. The truth is not a thing, nor is it an abstract notion, so that we might ask: *“what is truth?”* The truth is not “something;” it is “Someone.” It is not a thing; it is a Person, and that is why we must ask: *“Who is the truth?”*

Christ gave the answer to this question to His disciples. He had told them that He was going to His Father and that He would return to take them and lead them there, so that thereafter they would all be with Him. *“Where I go you know,”* He said to them, *“and the way you know”* (John 14:3-4).

Then Thomas said to Him: *“Lord, we do not know where you are going, and how can we know the way?”*

And the Lord replied to him: *“I am the Way and the Truth and the Life; no-one comes to the Father except through Me. If you had known Me, you would have known My Father also; and from now on you know Him and have seen Him.”*

Then Philip said to Him: *“Lord, show us the Father, and it is sufficient for us.”*

And Jesus said to him: *“I have been with you for so long, and yet you have not known Me, Philip? He who has seen Me has seen the Father; so how can You say ‘show us the Father’?”* (John 14:5-9, cf. Hebr.10: 19-20)

All the above are proof that Christ - when speaking of the truth or the path that leads to the Father Who is Life itself - was speaking of the same thing: I am the Truth; I am the Way, I am the Life; whoever therefore knows Me, also knows the Father.

The Truth, therefore, is not something; it is someone - it is the Person of our Lord Jesus Christ; that is, the incarnate Logos (John 1:14), Whom we must become familiar with in order to have life (1 John 5:13, John 6:47).

Christ is the truth. Only He can lead man to the heavenly Father, in order to render him a participant of God's life (John 14:6, 17:2-3, Luke 10:22). *"Grace and truth came, through Jesus Christ"* (John 1:17)

However, the Disciples of Christ were unable to "grasp" this truth by their own power. That is why the Lord was going to send the *"Spirit of Truth"* - to guide them to the full truth. The Spirit *"will take of what is Mine and declare it to you"* (John 16:12-14.)

From these words by Christ, we can see that the knowledge of God - and theology - starts from the event of revelation, which was realized in the Person of Christ *"in these last days"* (Hebrews 1:1) and from the event of the presence of the Holy Spirit inside man's heart.

The Apostles were always close to Christ; they constantly heard His sermons, and witnessed His miracles. However, it was still impossible for them to know the truth by their own abilities.

When, at another occasion, Christ had asked His disciples to tell Him who they thought He was, and Peter replied that He was the Son of God, the Lord replied with those well-known words. Namely, that Peter was not led to that truth by his own human abilities, but rather, that God Himself revealed it to him (Matthew 16:17).

2. The example of Job

We all know the story of Job. He tried to penetrate into the mysteries of God through conversation and logic, without any results. However, when God revealed Himself to him, he understood that it was impossible for him to achieve on his own that which he desired, and was deeply overwhelmed. *"Whereas up to this point I heard of You only with my ears,"* he says to God, *"Now, however, I saw you with my eyes; therefore I disparaged myself and wasted away, and indeed I feel myself as being earth and ashes"* (Job 42:5-6). Therefore, what are significant are not the words that pertain to God, but humility and purity of heart in one's search for God. *"It is a great thing, for one to speak of God,"* says Saint Gregory the Theologian, but he adds *"it is an even greater thing, if one cleanses himself for God."*

3. The revelation given to Moses

We said that man cannot find God by himself, and that it is necessary for God Himself to reveal Himself inside the heart of a person.

The question is: In what way does God reveal Himself to man? We can observe this, in the example of Moses.

"And the Lord said to Moses, "When you go down, testify solemnly to the people, and purify them today and tomorrow, and let them wash their clothes, and be prepared for the third day. For on the third day the Lord will come down upon the mountain Sinai before all the people" (Exodus 19:10-11).

Elsewhere, Moses receives the instruction from God to take Aaron, Nadab and Abihu and seventy elders and to ascend the mountain, after instructing the population to remain at the foot of the mountain (Exodus 24:1-2).

Moses, according to God's instruction, offers a sacrifice and sprinkles the population with the blood of that sacrifice. He then climbs up the mountain, together with the persons

that God had appointed. On the mountain, Moses' companions did not see God; they only saw *"the place where the God of Israel stood."* And that place seemed *"as if it had been constructed from lapis lazuli brick and had the brightness and glaze of the pure sky"* (Exodus 24:10).

Moses then received the following instruction from God: *"Come up to me into the mountain, and stay there. And I will give you the stone tablets, the law and the commandments that I wrote to legislate for them"* (Exodus 24:12).

Then Moses took Joshua son of Nau with him and they climbed to the highest summit of the mountain, which was covered by the cloud (Exodus 24:13-15).

"And God's glory descended upon the mountain of Sinai, and the cloud covered it for six days, and the Lord called Moses on the seventh day from the midst of the cloud. Now the appearance of the Lord's glory was like a flaming fire on the top of the mountain before the sons of Israel. And Moses entered into the midst of the cloud and went up into the mountain, and he was there on the mountain for forty days and forty nights" (Exodus 24:16-18).

"... And sounds and lightning and dark cloud were occurring upon the mountain of Sinai ... Now the mountain of Sinai was smoking in its entirety, because God had come down upon it in fire, and the smoke was rising up like the smoke of a furnace... Moses was speaking, and God answered him with sound..." (Exodus 19:16-19; Deuteronomy 4:11-12 and 5:22)

God, therefore, is found *"in thick darkness"*, a dark cloud... (2 Chronicles 6:1 and Ezekiel 10:4). *"He caused him to hear his voice, and he led him into the deep darkness, and he gave him commandments face-to-face, a law of life and knowledge, to teach Jacob a covenant and Israel his judgments"* (Wisdom of Sirach 45:5).

4. Man's receptiveness

Thus, inside the cloud, where it was not possible for Moses to discern anything with his bodily eyes and his human capacities - God speaks to him and reveals Himself.

This was the way that Moses was able to comprehend that the revelation of God's glory was not the result of an intellectual endeavor, but a work of God - the fruit of the presence of the Holy Spirit within his heart.

For God to speak to the Israelites, they had to be cleansed internally and be purified, and the divine revelation was to be analogous to the internal purity of each one of them.

The multitude - which had so many times wavered in its love towards God and in the cleanliness of their hearts - had progressed only as far as the foot of the mountain. As such, it was only able to see the glory of God from afar - like a fire on the mountaintop.

Moses' escort had climbed up the mountain together with him, and could see *"the place where God had stood"*.

Joshua of Nau had climbed even further up. Finally, God invited Moses to enter the cloud - on the uppermost point of the mountain - and to remain there for forty days and nights, in order to receive the full revelation of God.

CHAPTER 2

Knowledge of the Truth

1. Those taught by God

From what has been said so far, it has become obvious that, when we speak about the knowledge of God, we do not imply any rational comprehension of Him, but rather a personal encounter with Him. This happens when a person surrenders wholly to God and desires to encounter Him with yearning in his soul. Only then, and after passing through the dense fog of ignorance, does God come to him, making everything around him luminous and revealing Himself to that person. *“He reveals the deep and secret things, knowing what are in darkness, and that the light is with Him”* (Daniel 2:22). Man, however, must truly hunger and thirst for God (Psalms 41:3, Jeremiah 38:25)

But, whoever acquires a taste of the presence of the divine light, will sense his great weakness and his great unworthiness and will shout the words of the sinful woman:

«Lord, this woman who had fallen into many sins, in sensing Your Godhead did resolve to become a myrrh-bearer...»

«Lord, being immersed whole in sin, I sense Your Godhead!..»

All the Fathers of the Church agree on this point and all proclaim that the knowledge of God is a divine gift and not the result of human endeavor.

Nobody can acquire knowledge of God, unless he is taught of God. *“There is no means whereby we can know God, except to live in Him,”* says St. Gregory the Theologian. St. Nilus the Ascetic also teaches: *“If you are a theologian, you will truly pray, and if you truly pray, you are a theologian”* (On Prayer, 61).

2. The prerequisites of the knowledge of God

God does not reveal Himself to the human person who seeks Him with his intellect.

He reveals Himself to the human person who will love Him: *“But if anyone loves God, God knows him”* (1 Cor. 8: 3). Whoever loves God with his heart, will hear His voice calling him to pass through the cloud and to ascend the mountain. However, a human person who is to meet God must have humility (Matth. 5:3, 18:3, 1 Pet.5: 5). Furthermore, he must have purity of heart (Psalms 33:19) *“Blessed are the pure of heart, for they shall see God,”* says the Lord (Matth. 5:8).

But these are not enough, if a human person is to attain divine revelation. He also needs to follow the teaching of Christ. *“Whoever transgresses and does not abide in the teaching of Christ can not have God. He who abides in the teaching of Christ has both the Father and the Son”* (2 John 9) *“... Whosoever does good, he is of God; whosoever does evil, he has not seen God”* (3 John 11).

Anyone who is not a person of love, who does not have humility, does not purify himself and does not observe the teaching of Christ, cannot be a true theologian, that is, a

person who has come to know God. *"Whoever says that he abides in Him ought to live as Christ lived"* (1 John 2:6). For anyone who does not purify himself, Saint Maximus uses an extremely severe expression. He characterizes him as *"a theologian of the demon."*

Saint John the Evangelist writes: *"Beloved, now we are children of God, and it has not yet been revealed what we shall be; but we know that when He appears, we shall be like Him, for we shall see Him as He is. And everyone who has this hope in Him purifies himself, just as He is pure. Whoever sins has neither seen Him nor has he known Him"* (1 John 3:2-6).

The inner purity of man is not presented only as a prerequisite for knowing God, but also as the fruit of his union with Him. The Lord Himself, when addressing the Father, says of His disciples:

"I have declared Your name to them, and will declare it, so that the love with which You loved Me may be in them, and I in them" (John 17:26).

The knowledge of God is a charismatic act (Gal.4: 9; John 6:44) and presupposes a man's personal relationship with Christ:

"No-one comes to the Father except through Me" (John 14:6). *"No-one knows the Son except the Father, no one knows the Father except the Son and anyone to whom the Son wills to reveal Him."* (Matth. 11:27) This personal relationship with the Son is realized as we shall see, through the presence of the Holy Spirit (John 14:26, 15:26, 16:13ff).

3. Starting point and purpose of the knowledge of God

The starting point of the knowledge of God, therefore, is totally different in the Church than it is in any philosophical inquiry. Furthermore, the scope, i.e. the end of the knowledge of God is also different in the Church.

Christ proclaimed this scope with great clarity, in His prayer to the Father: *"that the love with which You loved Me may be in them, and I in them"* (John 17:26).

The starting point of the knowledge of God is the personal meeting with Christ, and its end is the love which is expressed in the life of the Holy Trinity, that is, man's participation in that life. *"I am in them, and You are in Me, so that they may be made perfect in one.... that the love with which You loved Me may be in them, and I in them"* (John 17:23, 26).

Christ is the starting point for the knowledge of God. It is that which John the Evangelist underlines at the beginning of his Gospel: *"And the Word became flesh and dwelt among us, and we beheld His glory, the glory as of the only begotten of the Father, full of grace and truth"* (John 1:14). The scope and the end of the knowledge of God is the life in Christ, the perfect unity of man with Christ.

It was for this reason that the preaching of the Apostles always had its beginning in the Person of Christ, and had as its purpose the bonding with Christ and the salvation *"in Christ"* (Acts 4:12; 5:28-32).

4. The challenge of the Cross

The person of Christ constitutes the starting point and the end of the knowledge of God and man's redemption. This is the Gospel, the saving message that the Lord brought to us.

However, neither the Jews of the Apostolic era nor the Gentiles were able to accept it. Christ's Incarnation, and especially His Cross and His death, were for the Jews a scandal and for the Gentiles folly. The reason for this was that Christ's Cross, just as His Incarnation, was a great challenge to human logic.

"For the message of the cross is foolishness to those who are perishing, but to us who are being saved it is the power of God" (1 Cor.1: 18).

"For Jews ask for a sign, and Greeks seek after wisdom; but we preach Christ crucified, to the Jews a stumbling block and to the Greeks foolishness, but to those who are called, both Jews and Greeks, Christ the power of God and the wisdom of God; because the foolishness of God is wiser than men, and the weakness of God is stronger than men" (1 Cor. 1: 22-25 and Gal.5: 11).

One could say that here the Apostle is challenging both Jews and Gentiles. He does not feel the need to support his preaching with rational arguments, nor is he overcome by a sense of inferiority for it. On the contrary, he does this consciously, his purpose being not to support the people's faith on the basis of the power of human words and human wisdom, but *"in demonstration of the Spirit and of power, that your faith should not be in the wisdom of men but in the power of God."* *"We preach,"* he says, *the "mystical wisdom of God, which is hidden, and which God foreordained before the ages unto our glory" (1 Cor.2: 4-7).*

The Prophets of the Old Testament, whom the Apostle also invokes, had already proclaimed this same teaching (1 Cor.1: 19-20). *"In vain do they worship Me, by teaching human precepts and teachings. Therefore, look, I will proceed to remove this people. I will remove them and destroy the wisdom of the wise, and the discernment of the discerning I will hide" (Isaiah 29:13-14).*

5. The power of the Spirit

The knowledge of God, the true faith, is the result of preaching the Cross. Preaching alone, however, is not sufficient for revealing God to humanity. Just as preaching has God as its source (since He revealed Himself in the Person of Christ), likewise acceptance of that preaching on the part of man originates from the Holy Spirit, who leads man to Christ.

"Now we have received, not the spirit of the world" says the Apostle, "but the Spirit who is from God, that we might know the things that have been freely given to us by God" (1 Cor. 2:12).

"...These things we also speak, not in words which man's wisdom teaches but in words which the Holy Spirit teaches, interpreting spiritual things to spiritual men. Natural man does not accept the things that come from the Spirit of God, for they are foolishness to him; nor can he know them, because they are spiritually discerned. But he who is spiritual judges all things, yet he himself is not judged by anyone. For "who has known the mind of the Lord that he may instruct Him?" "But we have the mind of Christ" (1 Cor. 2:13-16 and Isaiah 40:13).

Therefore, it is not a matter of *"persuasive words of human wisdom"*, but *"...of demonstration of the Spirit and of power, so that your faith should not be in the wisdom of men but in the power of God" (1 Cor. 2: 4-5).*

The above-said points help us to understand why many people did not succeed in finding the path that leads to truth and life, that is, the path that leads to Christ. It also helps us to understand why the Apostles, prior to the event of Pentecost, were unable to recognize the Lord and perceive His glory.

Indeed even those three disciples, who were present at the mount of Transfiguration, did not experience at that moment the full majesty of the Lord's glory. The *apolytikion* hymn of our Church states this point quite characteristically, when it presents Christ demonstrating His glory to His disciples "*as much as they were able,*" that is to say, not fully, but to the extent that were able to perceive the glory of Christ.

We also understand why the disciples abandoned Christ while He was on the Cross, and why they were afraid (Matth. 26:56, Mark 14:50, John 20:19), and why they did not immediately proclaim the Resurrection of Christ after He had revealed Himself to them.

In actual fact, the Apostles recognized Christ only after Pentecost. Only then did they begin to preach with power and authority, no longer feeling any fear towards the reactions of Jews and Gentiles (Acts 4:1-20).

6. Why are there atheists?

The Apostle James makes a basic distinction between the "*Wisdom*" which "*descends from above*" and the "*wisdom*" which he characterizes as "*earthly, sensual, and demonic*" (James 3:15).

The latter "*wisdom*" is that which is entirely disconnected from God; it is the wisdom which does not result in the glorification of God but in the glorification of man without God. That is why it is characterized as "*demonic*" (cf. also Genesis 3:4ff).

The former kind of "*wisdom*" is not attributed to man's effort, and this is why it is kept hidden from the "*wise and the prudent*" of this world. It is revealed only to "*infants,*" as it were (Matth.11: 25; Luke 10:21), or to "*the foolish ones of the world,*" the "*base ones*" and the "*weak ones,*" so that "*no flesh should glory in His presence*" (1 Cor.1: 27-29).

All that we have mentioned here helps us to explain why so many people find difficulty in confessing the dogmas of our Church. The reason is that they rely exclusively on their own capacities and seek something which they cannot "*grasp*" by these means alone. This is the case because, as is evident, the things of God cannot be fully adapted to the potentialities of human thought. Man cannot possibly know God in the manner that he desires to know Him.

The wise Solomon says, that "*Wisdom*" is a *puff of the power of God, and an emanation of the glory of the Almighty.*" It is "*a reflection of eternal light and a spotless mirror of the activity of God and an image of his goodness*" (Wisdom of Solomon 7:25-26 - Septuagint).

Again the same one asks: "*Who has learned Your counsel unless You gave wisdom and sent Your Holy Spirit from on high*" (Wisdom of Solomon LXX 9:17)?

History presents numerous examples of people who were unsuccessful in their quest for God, because they relied on their own capability and on human potentialities. Many philosophers as well as thinkers before Christ attempted to make themselves acquainted with God through their logic. It was to be expected of course, that they would fail. Then, there are others who ended up in denying God totally and proclaiming that God does not exist, while

others said that there is a “*certain power,*” an “*impersonal God,*” who, nevertheless, does not enter into any personal relationship with mankind.

God is the way, the truth and the life (John 14:6). He therefore cannot be far away from us; He cannot be an impersonal being who does not come into relationship with man or does not show any interest for the world, as some assert. “*I am an approachable God says the Lord, and not a God who is far away*”, says the Lord through the mouth of the prophet. And he adds: “*Do I not fill the sky and the earth*” (Jer. 23:23-24, Matth. 23:32, Mark 12:26)?

Therefore God, who is man’s Savior, is not far away from him; He is close to him, even within him. The Holy Spirit reveals him inside man’s heart (John 14:26, 1 John 2:20, 27).

For this to happen, however, man must admit his weakness, cleanse his heart with humility and repentance and ask for God to be revealed to him. If he does not do this, he is condemned to remain as an “*atheist*” without the life-giving Lord. But not all “*atheists*” belong to this category. Some people, who were engulfed in sin and carnal vices, had denied God, because faith would have entailed unwanted consequences in their everyday behavior (Prov. 28:5, Ps. 13:1). This is because by denying Him, or by perceiving Him as distant, or as a Being that is not concerned with man’s life, they would be able to pursue quietly their unruly lives without the risk of being checked for it.

The Wisdom of Solomon says, that the Lord “*is found, by those who do not tempt Him, and He reveals Himself to those who do not distrust Him; because crooked thoughts separate from God, and his power convicts the foolish, when He is tempted; and because wisdom will not enter a malicious soul, nor reside in a body that is debtor to sin. For a holy and disciplined spirit will flee from deceit and depart from senseless thoughts and will shun when unrighteousness approaches*” (Wisdom of Solomon, LXX 1:3-5).

The knowledge of God, therefore, requires clean heart and pure disposition. The wicked man, just like the devil, who is the personification of all wickedness and every provocation, can never attain the true knowledge of God, as much as he may search, even if he memorizes the entire content of Holy Scripture.

Characteristic of this point is the second temptation of Christ:

As the Evangelist relates, the evil spirit brings Christ to the edge of the topmost point of the Temple and says to Him:

“If You are the Son of God, throw Yourself down. For it is written: ‘He shall give His angels charge over you,’ and, ‘In their hands they shall bear you up, lest you dash your foot against a stone” (Matth. 4:6, Psalms 90:11).

Here, Satan’s disposition was not pure. Satan was not seeking any personal union with Christ, that is, the true knowledge of God. On the contrary, he sought to lure the Lord into an action that was wicked, since it was not an action of trust, love and obedience to the will of the Father. It had no reference to the divine plan; but constituted an expression of subservience to Satan’s plan.

It was for this reason that the Lord replies as follows:

“Again, it is written: You shall not tempt the Lord your God” (Matth. 4:7, Luke 4:12, Deut. 6:16, and 1 Cor. 10:9, Numb.21:5-6).

Thus, whoever does not start with pure disposition will never reach the Godhead of the Lord and will not manage to be united with Him, however hard he may search, and however hard he may study the Holy Scriptures.

“My soul was thirsty for the living God. When shall I come and see the face of God” (Ps. 42:2)?

He who yearns in his soul for God and runs like a thirsty deer to the water springs (Psalms 42:1), that is, to Christ (John 4:10, 14, 7:37), will receive the *“living water”* (John 4:10). He who tries to quench his thirst on his own, will never achieve it.

“I shall give to him who thirsts from the spring of the water of life for free” (Revel.21:6).

“And let him who thirsts come, and whoever desires, let him take the water of life for free” (Revel. 22:17; cf. Isaiah 55,1).

CHAPTER 3

The Divine Energies

1. Ignorance of the essence of God

The Apostle Peter writes in his second epistle that: *“His divine power has granted to us all things that pertain to life and godliness, through the knowledge of Him, Who has called us by His glory and virtue, by which have been given to us exceedingly great and precious promises, that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped the corruption that is in the world through lust”* (2 Pet. 1:3-4).

This last phrase of the Apostle, of course, does not imply that man can possibly come to know the essence of God, that is, that which characterizes the divine Being and separates it from the created beings. And this is because, if man were capable of entering the divine nature, then he would himself become God; in which case, we would not have just one but many gods. *“You will not be able to see My face,”* God says to Moses, *“because it is not possible for man to look upon My face and live”* (Exod. 33:20; cf. 1 Tim. 6:16).

2. Knowledge of the divine energies

Nevertheless, the words of the Holy Bible are explicit; God’s promise is that He will render mankind *“communicant of divine nature,”* i.e. partakers of the divine life.

So, how is this possible, if God’s nature is unapproachable by man?

The Fathers of the Church provide the answer, when they distinguish between the Divine Essence and the Divine Energies. They assert that man cannot possibly become acquainted with the essence of God. It is possible for him, however, to become acquainted with God’s divine energies, which are inseparable from His essence. At this point, the Fathers use the example of the sun’s rays, and say, that although the sunrays are inseparable from the sun, they nevertheless are perceptible and they act beyond the sun.

Basil the Great says, that *“the divine energies of God descend upon us. His essence, however, remains unapproachable.”* In this way, God is present in His divine energies, which constitute a revelation of the divine nature. So, God reveals Himself to people through His divine energies and invites them to become *“partakers of His divine nature;”* not participants of His divine essence, but of His uncreated divine energies, which are inseparable from His divine essence.

The glory of the Trinitarian God, which reveals itself with the uncreated divine light within Creation and in the life of people, renders the Saints of our Church participants of the divine glory.

We will have the opportunity to refer more extensively to this subject, when we speak about the divine glory which fills God’s new creation, that is, the life of the Church and of the Saints of the Church, and acts through the precious Cross, the sacred icons, the precious relics, the sanctification of water, and generally speaking, through all the sanctified things of our Church. For this reason, we shall confine ourselves here to a few things only, without further fortifying them with the Holy Bible.

3. The eternity of the divine energies

It is obvious that the expression of the divine essence through the divine powers and energies is not at all dependent on the existence or non-existence of the world. The world has absolutely nothing to do with this matter of fact. It is for this reason, then, that the divine energies are uncreated and eternal, just as the glory of the Triadic God is uncreated and eternal.

So, we understand that the event of the creation of the world, which is a result of the divine energies, as well as all the events of God's presence within the world, which occur by means of the divine energies, do not incur any change in the divine life. They are a result of God's love, which, like all the divine powers, constitute the manifestation of God's essence.

God remains unaltered, that is to say, without any "*variation or shadow of change*" (Jam. 1:17; cf. Ps. 101:28). His glory, however, fills and vivifies man and the entire Creation.

4. God's traces in Creation

By means of these uncreated energies, which are active in the world and leave their imprint on the creation, man is able, through investigating the creatures, to perceive the presence of God. In other words, he is able to discover the glory of God within the creation.

The Apostle Paul says: "*that what can be known to men about God is manifest in them, because God manifested it to them. Because His invisible attributes, namely His eternal power and Godhead, are clearly being perceived, since the world was created, through His creatures, so that men are without excuse*" (Rom. 1:19-20).

The Prophet Habakkuk cries out:

*"His virtue has covered heavens,
and the earth is full of his praise.
And his brightness will be like light;
power is in his hands. He harmonized love
with His infinite power.*

(Habakkuk 3:4; cf. Numbers 14:21).

The Psalmist also underlines the same truth:

*"The heavens declare the glory of God,
and the firmament proclaims
that it is the work of His hands.
Every day transmits a word to the next
And every night proclaims knowledge to the next one.
These are not silent speeches, nor words
whose utterances are not heard.
Their words went out to all the earth,
and their utterances reached
the ends of the inhabited world. [...]
The law of the Lord is faultless,
And makes souls turn back;
the testimony of the Lord is faithful,*

*making wise even infants.
The statutes of the Lord are straight,
And make the heart glad;
The commandment of the Lord is radiant,
enlightening the eyes ...”.*

(Psalms 18:2-9, cf. Wisd. of Sol. 13:3-9,
and Wisdom of Sirach 43:11-33).

What is said here is not only about external witnesses to God’s presence in the world, but mainly about the meeting of the divine energies of God in the heart of man; through the union of man with the uncreated divine energies, which are a result of the divine grace inside man.

Therefore, that which is revealed to man through creation is the glory of God, the love and the wisdom of God. The rays of the divine glory which are projected and vivify the entire Creation.

When man senses these life-giving rays of divine love, he senses the presence of God, through the divine powers that God projects. He is united with God’s divine energies of God, and so he becomes a vessel of God’s grace, a partaker of the divine nature and a “*sharer of God’s holiness*” (Hebr. 12:10; 2 Peter 1:4).

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ**

28 Οκτωβρίου 2013

Αγαπητοί αδελφοί Ενορίτες και φίλοι του Αγίου Ιωάννου,

Σας παρακαλούμε να παρευρεθείτε στήν

1. ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

Την Κυριακή 10 Νοεμβρίου 2013, αμέσως μετά την Θεία Λειτουργία στις 12:30 μ.μ.

Εσωκλείουμε την ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης. Οι ενορίτες μας για να μπορέσουν να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση, πρέπει να έχουν καταβάλει την εισφορά τους στην Εκκλησία μας για το **έτος 2012**. Σε περίπτωση που δεν έχετε πληρώσει την εισφορά σας για το 2012, σας δίνετε η ευκαιρία να το κάνετε πριν την Γενική Συνέλευση.

Σας υπενθυμίζουμε ότι σε περίπτωση απουσίας της πλειοψηφίας των μελών στην Γενική Συνέλευση της **10ης Νοεμβρίου, 2013**, τότε η Γενική Συνέλευση θα πραγματοποιηθεί στις **17 Νοεμβρίου, 2013** και οι αποφάσεις θα παρθούν από τα παρόντα μέλη.

ΕΑναμένοντες την παρουσία σας και στις δύο περιπτώσεις, διατελούμε

Με ιδιαίτερη εκτίμηση και την εν Κυρίω αγάπη,

Λεωνίδας Μούλης
Πρόεδρος Ενοριακού Συμβουλίου

Πρωτοπρεσβύτερος Δρ. Γεώργιος Δ. Δράγας
Ιερατικώς Προϊστάμενος

**HELLENIC ORTHODOX CHURCH
SAINT JOHN THE BAPTIST**

October 28, 2013

Dear Parishioners and Friends of St. John the Baptist:

We are pleased to announce and cordially invite you to the following event:

1. GENERAL ASSEMBLY

Sunday, November 10th after the Morning Liturgy at 12:30PM. Please find enclosed the agenda of the meeting. To participate in the General Assembly, parishioners must be current in their church membership for **2012**. If you have not paid your dues for 2012, you may do so prior to the General Assembly.

Please note that if there is no quorum of the Members at the General Assembly on **November 10th, 2013**, the Meeting will be held on **November 17th, 2013** and decisions will be made by those present at that time.

We are looking forward to seeing all of you on both occasions!

With appreciation for your support and love in Christ,

Leonidas Moulis
President of Parish Council

Protopresbyter Dr. George D. Dragas
Priest in charge of the Parish

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ**

28 Οκτωβρίου 2013

Αγαπητοί μας αδελφοί Ενορίτες και φίλοι του Αγίου Ιωάννου,

Με μεγάλη χαρά σας ανακοινώνουμε και σας προσκαλούμε στις ακόλουθες εκδηλώσεις που θα γίνουν την **Κυριακή, 8 Δεκεμβρίου 2013:**

1) Ετήσιο εορταστικό γεύμα «Αγάπης» αμέσως μετά την Θεία Λειτουργία

Η τιμή του γεύματος, που θα περιλαμβάνει **πλήρες γεύμα ψαριού**, θα είναι \$20 κατά άτομο. Παρακαλούμε καλέστε το γραφείο της εκκλησίας (στο 617-536-5692) για να κρατήσετε τραπέζι για την ημέρα του γεύματος.

2) Εκλογές για το νέο Ενοριακό Συμβούλιο, αμέσως μετά το γεύμα «Αγάπης».

Παροτρύνουμε όλα τα ενεργά μέλη της κοινότητας να υπηρετήσουν πιο ενεργά την κοινότητά μας θέτοντας υποψηφιότητα για το καινούργιο Ενοριακό Συμβούλιο. Υπάρχουν επτά (7) κενές θέσεις όλες για ένα (1) χρόνο θητεία. **Όσα μέλη ενδιαφέρονται πρέπει να έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις απέναντι στην κοινότητά μας για τουλάχιστον τον ένα (1) τελευταίο.** Τα ενδιαφερόμενα μέλη θα πρέπει να επιστρέψουν την επισυναπτόμενη φόρμα υποβολής υποψηφιότητας το αργότερο μέχρι την πρώτη Δεκεμβρίου στις 2:00 μ.μ. στο γραφείο της εκκλησίας.

Με μεγάλη χαρά σας περιμένουμε στο γεύμα «Αγάπης» μαζί με την οικογένεια σας και τους φίλους σας.

Με εκτίμηση,

Λεωνίδα Μούλης
Πρόεδρος Ενοριακού Συμβουλίου

Πρωτοπρεσβύτερος Δρ. Γεώργιος Δ. Δράγας
Ιερατικώς Προϊστάμενος

✂

ΥΠΟΒΟΛΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΝΟΜΑ

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

**HELLENIC ORTHODOX CHURCH
OF SAINT JOHN THE BAPTIST**

October 28th, 2013

Dear Parishioners and Friends of Saint John the Baptist:

We are pleased to announce and cordially invite you to the following combined events on **Sunday, December 8, 2013:**

1) Annual Festal "Agape" Luncheon right after the Divine Liturgy.

The suggested donation for the luncheon, which will be our **traditional fish dinner**, is \$20 per person. Please call the church office, at 617-536-5692, to reserve your table for the luncheon.

2) Parish Council Elections

Elections for our new Parish Council will be held immediately following the "Agape" luncheon.

We appeal to all active members to consider serving the Community as a Member of the Parish Council. There are seven (7) positions that need to be filled, all of which are one (1) year term. **Interested members need to be members in good standing of the Parish for at least the last one (1) year before the date of the election.** All candidates should return the attached nomination form by December 1st at 2:00 PM to the Church Office.

We are looking forward to seeing you at the "Agape" luncheon together with your family and friends.

Sincerely,

Leonidas Moulis
President, Parish Council

Protopresbyter Dr. George D. Dragas, DD
Parish Priest

NOMINATION FORM FOR THE PARISH COUNCIL

FIRST NAME

LAST NAME

TELEPHONE

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ 2013
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

**6 Οκτωβρίου: 3^η Κυριακή του Λουκά –
 Θωμάς Απόστολος, Μάρτυς Ερωτηῖς**
 8:00 π.μ.: Ακολουθία του Ὁρθρου.
 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία.

**13 Οκτωβρίου: 4^η Κυριακή του Λουκά – Των
 Αγίων Πατέρων της Ζ΄ Οικουμενικής
 Συνόδου**
 8:00 π.μ.: Ακολουθία του Ὁρθρου.
 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία.

**20 Οκτωβρίου: 6^η Κυριακή του Λουκά -
 Ἀρτέμιος Μεγαλομάρτυς, Γεράσιμος ὁ ἐν
 Κεφαλληνία**
 8:00 π.μ.: Ακολουθία του Ὁρθρου.
 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία.

**26 Οκτωβρίου: Σαββάτο – Δημήτριος
 Μεγαλομάρτυς Μυροβλύτης, Ἀνάμνησις
 Σεισμοῦ τῆς Κων/πόλεως**
 6:30 π.μ.: Ακολουθία του Ὁρθρου.
 7:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία.

**27 Οκτωβρίου: 7^η Κυριακή του Λουκά –
 Νέστωρ Μάρτυς, Κυριακός
 Ἀρχιεπίσκοπος Κων/πόλεως**
 8:00 π.μ.: Ακολουθία του Ὁρθρου.
 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία.

O C T O B E R 2013
SCHEDULE OF SERVICES

**October 6: 3rd Sunday of Luke – The Holy
 Apostle Thomas, Martyr Erotidus**
 8:00 a.m.: Orthros Service
 9:30 a.m.: The Divine Liturgy

**October 13: 4th Sunday of Luke – Memory
 of the Holy Fathers of the 7th Ecumenical
 Council**
 8:00 a.m.: Orthros Service
 9:30 a.m.: The Divine Liturgy

**October 20: 6th Sunday of Luke – and of the
 Great Martyr Artemius, Gerasimus of
 Cephalonia**
 8:00 a.m.: Orthros Service
 9:30 a.m.: The Divine Liturgy

**October 26: Saturday – Great Martyr
 Demetrius Myrrh-streamer of Thessaloniki,
 Memorial of Earthquake in Con/ple**
 6:30 a.m.: Orthros Service
 7:30 a.m.: The Divine Liturgy

**October 27: 7th Sunday of Luke – The Great
 Martyr Nestor, and St Cyriacos Archbishop
 of Constantinople**
 8:00 a.m.: Orthros Service
 9:30 a.m.: The Divine Liturgy

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ 2013
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

3 Νοεμβρίου: 5^η Κυριακή του Λουκά - Άγιοι Ακεψιμάς, Ιωσήφ και Αειθαλάς, Ανακομιδή των Ιερών Λειψάνων του Αγίου Γεωργίου του Μεγαλομάρτυρα και Τροπαιοφόρου
8:00 π.μ.: Όρθρος, 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

8 Νοεμβρίου: Παρασκευή Εσπέρας -ΑΓ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ
7:00 μ.μ.- 11:30μ.μ.: Αγρυπνία
Θα ακολουθήσει δεξίωση

10 Νοεμβρίου: 8^η Κυριακή του Λουκά – Άγιοι Ολυμπάς, Ηρωδίων, Έραστος, Σωσίπατρος και Κουάρτος οι Απόστολοι από τους Εβδομήκοντα, Αρσένιος ο Καππαδόκης
8:00 π.μ.: Όρθρος, 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

17 Νοεμβρίου: 9^η Κυριακή του Λουκά - Άγιος Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ο Θαυματουργός, Άγιοι Γεννάδιος και Μάξιμος Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως
8:00 π.μ.: Όρθρος, 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

20 Νοεμβρίου: Τετάρτη Εσπέρας – ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
7:00 μ.μ.- 11:30μ.μ.: Αγρυπνία

24 Νοεμβρίου: 13^η Κυριακή του Λουκά - Κλήμης Έπίσκοπος Ρώμης, Πέτρος Άλεξανδρείας
8:00 π.μ.: Όρθρος, 9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

29 Νοεμβρίου: Παρασκευή: ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ
7:00 μ.μ., στο Παρεκκλήσιο του Καθεδρικού ναού, 162 Goddard Avenue, Brookline.

30 Νοεμβρίου: Σάββατο - ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ
8:30 -10:30 π.μ.: Όρθρος και Θεία Λειτουργία Χοροστατούντος του Σεβ/τάτου Μητρ/του Βοστώνης κ.κ. ΜΕΘΟΔΙΟΥ στο Παρεκκλήσιο του Καθεδρικού ναού, 162 Goddard Avenue, Brookline.

Ν Ο V E M B E R 2013
SCHEDULE OF SERVICES

November 3: 5th Sunday of Luke - Martyrs Aceptsimas, Joseph & Aeithalas of Persia, Translation of the Relics of St. George the Great Martyr and Trophy Bearer
8:00 a.m.: Orthros, 9:30 a.m.: Divine Liturgy

November 8: Friday night –ST. NEKTARIOS THE WONDERWORKER
7:00 p.m. – 11:30 p.m.: VIGIL
Reception to follow

November 10: 8th Sunday of Luke – Saints Olympas Herodion, Erastos, Sosipatros and Quartos from the 70 Apostles and Arsenius of Cappadocia
8:00 a.m.: Orthros, 9:30 a.m.: Divine Liturgy

November 17: 9th Sunday of Luke – Saint Gregory of Neocaesarea the Wonderworker, Gennadius and Maximus Patriarchs of Constantinople
8:00 a.m.: Orthros, 9:30 a.m.: Divine Liturgy

November 20: Wednesday night –THE ENTRANCE OF THE THEOTOKOS
7:00 p.m. – 11:30 p.m.: Vigil

November 24: 13th Sunday of Luke - Our Holy Father Clement, Pope of Rome, and Peter, Archbishop of Alexandria
8:00 a.m.: Orthros, 9:30 a.m.: Divine Liturgy

November 29: Friday-VESPERS OF ST ANDREW THE FIRST-CALLED
7.00 p.m.: Vespers at the Cathedral Chapel, 162 Goddard Avenue, Brookline

November 30: Saturday - ST ANDREW THE FIRST-CALLED
8:30 a.m. -10:30 a.m.: Hierarchical Orthros and Divine Liturgy with His Eminence Metropolitan Methodius of Boston and area Clergy at the Cathedral Chapel, 162 Goddard Avenue, Brookline

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

**1 Δεκεμβρίου: 14^η Κυριακή του Λουκά –
Ναούμ Προφήτου, Φιλαρέτου του Ελεήμονος**

8:00 π.μ.: Όρθρος

9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

Ετήσιο εορταστικό γεύμα «Αγάπης»

**8 Δεκεμβρίου: 10^η Κυριακή του Λουκά –
Προεόρτια της Συλληψεως της Αγίας Άννης**

8:00 π.μ.: Όρθρος

9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

**15 Δεκεμβρίου: 11^η Κυριακή του Λουκά –
Των Αγίων Προπατόρων. Του Αγ. Ιερομάρτυρος
Ελευθερίου και της μητρός αυτού Ανθίας.**

8:00 π.μ.: Όρθρος

9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

**22 Δεκεμβρίου: Κυριακή - Προ της Χριστού
Γεννήσεως. Αναστασίας Μεγαλομάρτυρος**

8:00 π.μ.: Όρθρος

9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

**24 Δεκεμβρίου: Τρίτη Εσπέρας –
ΠΡΟΕΟΡΤΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ**

5:30 μ.μ.: Μεγάλες Ώρες των Χριστουγέννων

7:00 μ.μ.: Μέγας Εσπερινός των Χριστουγέννων
μετά Θ. Λειτουργίας του Μεγάλου Βασιλείου

**25 Δεκεμβρίου: Τετάρτη - Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ
ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ (ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ)**

8:00 π.μ.: Όρθρος

9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

**29 Δεκεμβρίου: Κυριακή - Μετά της του
Χριστού Γεννήσεως, 14,000 Νήπια**

8:00 π.μ.: Όρθρος

9:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

**31 Δεκεμβρίου: Τρίτη - ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑ
ΣΑΡΚΑ ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ και της Μνήμης του εν Αγίοις Πατρός
ημών Βασιλείου του Μεγάλου, Αρχιεπισκόπου
Καισαρείας της Καππαδοκίας**

7:00 μ.μ.: Εσπερινός

DECEMBER 2013SCHEDULE OF SERVICES

**December 1: 14th Sunday of Luke – Nahum
the Prophet, Philaret the Merciful**

8:00 a.m.: Orthros

9:30 a.m.: Divine Liturgy

Annual "Agape" Luncheon

**December 8: 10th Sunday of Luke –
Forefeast Conception Theotokos, Patapios**

8:00 a.m.: Orthros

9:30 a.m.: Divine Liturgy

**December 15: 11th Sunday of Luke –
Holy Forefathers, Hieromartyr Eleftherios
And his mother Anthia**

8:00 a.m.: Orthros

9:30 a.m.: Divine Liturgy

**December 22: Sunday before Nativity,
Great Martyr Anastasia**

8:00 a.m.: Orthros

9:30 a.m.: Divine Liturgy

**December 24: Tuesday Evening –
EVE OF NATIVITY**

5:30 p.m.: Great Hours of Christmas

7:00 p.m.: Great Vespers of Christmas with
the Divine Liturgy of Saint Basil the Great

**December 25: Wednesday - NATIVITY OF OUR
LORD JESUS CHRIST (CHRISTMAS DAY)**

8:00 a.m.: Orthros

9:30 a.m.: Divine Liturgy

**December 29: Sunday after Nativity,
14,000 infants (Holy Innocents)**

8:00 a.m.: Orthros

9:30 a.m.: Divine Liturgy

**December 31: Tuesday Evening (New Year's Eve)
Eve of the Circumcision of our Lord Jesus Christ
and of the Feast of our Father among the Saints
Saint Basil the Great, Archbishop of Caesarea
of Cappadocia**

7:00 p.m.: Vespers Service

JOHN THE BAPTIST HELLENIC ORTHODOX CHURCH

15 Union Park Street, Boston, MA 02118

Tel: 617-536-5692

Web: www.saintjohnthebaptist.org / Email: info@saintjohnthebaptist.org

Saint John the Baptist Hellenic Orthodox Church is a parish under the spiritual and ecclesiastical shepherding of His Eminence Metropolitan Methodios of Boston of the Greek Orthodox Archdiocese of America under the jurisdiction of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople.

Parish Priest:

Protopresbyter Dr. George Dion Dragas

Cantor:

Dr. Vasileios Lioutas

Reader:

Dr. Michael Lytinas

Pastoral Assistant:

Konstantinos Dimou

Administrative Assistant:

Thomas Philippakis

Web-Master:

Dion G. Dragas

Greek School Teacher:

Tatjana Haskaj

Ladies Philoptochos Society Officers:

Effie Pantekidis - **President**

Elpida Kosmidis - **Vice President**

Malamati Boukouvalas – **Treasurer**

Theodora Spentzou - **Assistant Treasurer**

Anastasia Medrano – **Secretary**

Debbie Demos - **Advisor**

Parish Council Officers:

Leonidas Moulis - **President**

Theodore Ganopoulos - **Vice President**

Maria Karra - **Secretary**

Dr. Harry Treon - **Treasurer**

Effie Treon - **Assistant Treasurer**

George Boukouvalas

Dean Konstantine Kadel

George Mamakos

Eleni Moulis

Zachary Pantekidis

Konstantinos Patsaouras

Anthony Rollas

Eleni Vidalis

Honorary Parish Council Officers:

George Hantis

John Lagadinos

Vasilios Pesiridis

Agamemnon Zygouras

“**The Forerunner**” is a trimonthly publication. The deadline for submissions to each trimonthly publication is the 15th of the previous month. Please submit announcements/news and anything you find interesting to our church office by email, mail or by calling 617-536-5692.

«**Ο Πρόδρομος**» είναι ένα τριμηνιαίο ενημερωτικό δελτίο. Η προθεσμία για δημοσίευση στο τριμηνιαίο ενημερωτικό δελτίο είναι η 15^η του προηγούμενου μήνα. Παρακαλούμε καταθέστε οποιαδήποτε νέα, ανακοινώσεις ή ό,τι άλλο θεωρείτε ενδιαφέρον στο γραφείο της εκκλησίας μέσω ταχυδρομείου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή παίρνοντας τηλέφωνο στο 617-536-5692.

25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀπολυτίκιον τῆς Κατὰ Σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου. Ἦχος δ΄.
Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γάρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες ὑπό ἀστέρος ἐδιδάσκοντο Σέ προσκυνεῖν, τόν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καί Σέ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν· Κύριε δόξα σοι.

DECEMBER 25

THE NATIVITY OF OUR SAVIOR JESUS CHRIST

Apolytikion of the Nativity of our Lord. Fourth Tone.

Your birth, O Christ our God, dawned the light of knowledge upon the earth. For by Your birth those who adored stars, were taught by a star, to worship You, the Sun of Justice and to know You, Orient from on High. O Lord, glory to You.